

E. du Perron Genootschap

EdPG-secr. C. van Schendel, Keizersgracht 802-III, 1017 ED Amsterdam
Tel. 020 622 43 22, Fax. 020 638 48 60, Email info@edpg.nl, www.edpg.nl

Nieuwsbrief September 2003 – Jaargang 10, nummer 2

Presentatie boek Kees Snoek over voorgeslacht Du Perron

Op 10 oktober a.s. vindt op een bijeenkomst van *Indische Letteren* in Leiden de presentatie plaats van het boek *Over Manhafte heren en rijke erfdochteren. Het voorgeslacht van E. du Perron op Java* door Kees Snoek. Dit fraai geïllustreerde boek van 106 pagina's is een uitgave van het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde (KITLV) te Leiden en zal voor € 20,- in de boekhandel verkrijgbaar zijn.

EDPG-leden ontvangen het boek echter gratis!

Wij en alle andere belangstellenden zijn hartelijk welkom op deze bijeenkomst van *Indische Letteren*, die gratis toegankelijk is en het volgende programma heeft:

- 14.00 uur opening
- 14.05 uur Joop van den Berg: Twee visies op een vooroordeel. De romans *Half Bloed* (1879) van H. de Veer en *Halfbloed* (1946) van Johan Fabricius
- 14.30 uur Esther Captain: Daar zijn ze! De Indische derde generatie in de Nederlandse letteren
- 14.55 uur Theepauze
- 15.30 uur Marie-Odette Scalliet: Raden Saleh, een vorstelijk portretschilder
- 15.55 uur Kees Snoek: *Over Manhafte heren en rijke erfdochteren. Het voorgeslacht van E. du Perron op Java*
- 16.30 uur Presentatie van het boek
- 16.45 uur Sluiting

Plaats: Universiteit Leiden, gebouw 1175 (Centraal Faculteitengebouw), Witte Singel/Doelencomplex (achter het Rapenburg ter hoogte van de Doelensteeg), zaal 028. Dit is ca 15 minuten lopen vanaf het station. Parkeren in Leiden is lastig, op parkeerterrein Haagweg kan men voor € 5,- de hele dag staan, er rijden autootjes naar de faculteit.

Op onze najaarsbijeenkomst van 16 november 2002 in het Indisch Huis in Den Haag heeft Kees Snoek al een eerste indruk gegeven van de kleurrijke figuren, opmerkelijke anekdotes en prachtige foto's van Du Perrons voorvaderen. In zijn voordracht op 10 oktober zal hij nog meer vertellen, terwijl *alles* in het boek te vinden is. U kunt uw exemplaar ter plekke meenemen. Komt allen op deze middag, waar misschien ook afstammelingen van de zo bijzondere familie Du Perron aanwezig zullen zijn.

Uitnodiging voor de najaarsbijeenkomst

Op zaterdag 8 november 2003 houdt het E. du Perron Genootschap van 14.00-17.00 uur de najaarsbijeenkomst in de *Rode zaal* van het Letterkundig Museum, Prins Willem-Alexanderhof 5 te Den Haag, tel. 070-333 96 66. Aanmelding vooraf bij het secretariaat wordt op prijs gesteld.

Programma:

1. *Algemene Ledenvergadering* met de volgende agenda:
 1. Opening / Mededelingen / Ingekomen stukken
 2. Jaarverslag 2002 (zie hieronder)
 3. Financieel jaarverslag 2002 en Begroting 2003 (zie Nieuwsbrief april 2003)
 4. Wat verder ter tafel komt / Rondvraag / Sluiting
 2. *Voordracht door schrijver en slavist Kees Verheul* over de persoonlijke contacten van E. du Perron met Russen, vooral met Sovka Nossovich
 3. *Voordracht door psycholoog Theo Festen* over Cocteau en Du Perron.
- Naast de gebruikelijke koffie en thee is er na afloop een goed glas wijn, geschonken door onze eigen EDPG-sommelier Manu van der Aa.

Des voorzitters jaarverslag 2002-2003

Ook dit jaar is weer als vanouds een goed jaar geweest voor het EDPG. Het bestuur blijft zich echter wel afvragen op welke wijze de uitstraling van het genootschap kan worden versterkt, zowel naar binnen als naar buiten. Het ledental blijft redelijk stabiel, ook al is een zekere uitval aan het einde van het leeftijdsspectrum waarneembaar, maar bij gebrek aan toeloop van jongere enthousiaste leden komt op den duur het voortbestaan in het geding. Men bezinne zich daarom op de vergroting van het ledenbestand. Aan de andere kant zou het genootschap ook gebaat zijn bij een verdere activering van de huidige leden. Teveel van onze activiteiten rust op de schouders van enkele enkelingen. Het voorstel om een leeskring in te richten stootte op minimale respons. Twee lezers zijn nog geen leeskring. Moge dit de problematiek zijn van alle vergelijkbare verenigingen, het blijft zinvol om naar oplossingen te zoeken. Anders haalt het genootschap het volgende millennium niet.

De belangrijkste stap vooruit is de website www.edpg.nl, die in gebruik is genomen en onder leiding van Reinder Storm wordt uitgebouwd. Men bezoeke deze fraai vormgegeven website.

Daarnaast werden op twee bijeenkomsten lezingen gehouden.

Op 16 mei 2002 was het Parooltheater in Amsterdam de plek van samenkomst, helaas met weinig aanwezigen. Dik van der Meulen sprak over 'W.F. Hermans over E. du Perron' en Frans Bulhof over 'Bij twee gedichten van E. du Perron'.

Op 16 november 2002 kwam het genootschap bijeen in Het Indisch Huis in Den Haag om daar samen met belangstellende bezoekers van dit trefpunt te luisteren naar Kees Snoek die sprak over 'Manhavte heeren en rijke erfdochteren: het voorgeslacht van Eddy du Perron'. In oktober 2003 zal zijn rijk geïllustreerde boek over dit onderwerp worden gepresenteerd op een middag van de Werkgroep Indisch-Nederlandse Letterkunde in Leiden. Ook sprak Frank Okker, de auteur van *Dirksland onder de doerians*, een biografie over Willem Walraven. Zijn lezing had als titel 'Indo's en kazen'. Deze sfeervolle middag werd goed bezocht door onze leden.

Op 24 mei 2003 gingen wij in stromende regen op excursie naar Brussel. Het was (helaas) de laatste regendag van deze prachtige zomer. Het programma was ondanks de zorgvuldige voorbereiding misschien wat overladen, en kon daardoor niet helemaal worden afgewerkt. Daartegenover staat dat er nog voldoende Brusselse duperroniana voor twee excursies overblijven. Het was een gezellige vriendenreis, die echter minder belangstelling trok dan het onderwerp rechtvaardigde. Elders wordt op het boeiende programma ingegaan, met voordrachten van Reinder Storm en Manu van der Aa in de deftige raadzaal van de Brusselse Albertina..

Er verschenen dit jaar twee in Du-Perron-geel gestoken *Cahiers voor een lezer*. Nummer 16 was voornamelijk gewijd aan het Forum-symposium van 27 oktober 2001, nummer 17 bevatte vertalingen uit het Frans van reacties op de vertaling van *Het land van herkomst*. Nummer 18 is op komst. Het bestuur spreekt de redactie, bestaande uit Manu van der Aa, Edwin Fagel, Kees Snoek en Radboud van Steenhardt Carré, dank uit voor het mooie resultaat.

Frans Bulhof
[31.08.2003]

Mededelingen

2004 wordt een E. du Perron-jaar: niet alleen bestaat het E. du Perron Genootschap op vrijdag 14 mei 2004 tien jaar (het bestuur beraadt zich over een passende viering), maar ook verschijnt de biografie van E. du Perron door Kees Snoek.

Deze envelop bevat *Cahiers voor een lezer nr. 18*, waarin: de voordrachten van Reinder Storm en Manu van der Aa op onze voorjaarsbijeenkomst in Brussel, de allerlaatste - niet verzonden - brief van Clairette Petrucci aan EdP en twee bijdragen van Francis Bulhof over gedichten van EdP. De redactie is druk bezig met nr. 19

Tevens treft u een nieuwe versie van de *EDPG-folder* aan, bedoeld om nieuwe leden mee te werven. Vraag meer exemplaren aan bij het secretariaat of bevoorraad u op 10.10 of 8.11! Met ondersteuning van grafisch ontwerper Marc Hartman zijn overigens niet alleen deze folder en onze fraaie website www.edpg.nl tot stand gekomen, maar ook de nieuwe lay-out van deze Nieuwsbrief.

Brusselse excursie

Op 24 en 25 mei 2003 maakte ons genootschap een excursie naar Brussel. De opzet was het bezoeken van de verschillende plekken en behuizingen die in de jaren twintig van betekenis voor Du Perron geweest zijn. Op eigen gelegenheid aangereisd, verzamelden we ons tegen twaalf uur in de afgevlakte-art-deco Taverne du Passage in de Koninginnegalerij, het stamcafé van Jan Greshoff waar Du Perron zelf ook zo vaak aanschoof.

Na een uitstekende lunch begaf het genootschap zich naar de Koninklijke Bibliotheek alwaar in de indrukwekkende raadzaal, die ons dankzij het voorwerk van Reinder Storm ter beschikking was gesteld, de plechtige voorjaarsvergadering met een tweetal inleidingen werd gehouden. Reinder Storm sprak er over Jan Greshoff en verraste de aanwezigen met een fraai geschenk: een speciaal voor deze gelegenheid vervaardigde herdruk van Greshoffs gedicht 'In de schapenweide'. Manu van der Aa sprak over de kortstondige tuchthuisboef Herman De Guchteneere (1895-1946), de nog kortstondiger vriend van Lady Rothermere, die als Paul Méral door de brieven van Du Perron spookt.

Vrij laat dus, misschien wel te laat, namelijk tegen vieren, begon het eigenlijke werk, het bezoek aan typische Du Perron-lokaties. Kees Snoek had daarvoor een mooie reisgids met veel illustraties samengesteld. Hij is daar langzamerhand in gespecialiseerd. Het begon met Sint Jansstraat 21 waar EdP in september 1927 even woonde. Via de Bortiergalerij, waar boekhandel Moens gelegen was, en waar nog steeds levendig in tweedehandsboeken wordt gehandeld, via het beroemde huis waar Multatuli de Havelaar heeft gemaakt (de vraag of dat huis nu aan de Bergstraat of aan de Arenbergstraat ligt is geen echte vraag: het ligt aan beide, maar ja, de plaquette op het filiaal van de keukengeriefproducent Bulthaup is ook al niet helemaal foutloos), via de Wildewoudstraat waar Raoul Simonson (1896-1965) zijn boekhandel annex drukkerij had, maar waar niets meer van over is, via de Naamse Straat waar Clairette Petrucci na haar huwelijk ging wonen, naast wie dan weer Paul van Ostaijen zijn kunstnering 'A la vierge poupine' dreef, kwamen we uit bij Elsene. Daar werd door een verkenningseenheid de Keyenveldstraat afgelopen, waar het huis van Du Perron op nummer 115 en het logeeraadres van Adé Tissing op nummer 7, en tegelijk ook maar het geboortehuis van Audrey Hepburn in observatie werden genomen. Een andere eenheid snelde via het pension Herman in de Eendrachtstraat naar het mysterieuze centrum van Du Perrons belangstelling aan Elyzeese Veldenstraat 59, waar Clairette aan het begin van Eddy's grote liefde nog bij haar ouders woonde. Een derde groep loste het raadsel van de Napelsstraat op: daar bleken Franz Hellens en Neel Doff op hetzelfde adres te hebben gewoond (huisnummers 10 en 36). Dieper konden wij op deze overbezette dag niet in Elsene doordringen. Lesbroussardstraat 13, waar EdP van 9-11-27 tot 14-4-28 woonde, bleef deze keer achter onze horizon. Het was de woning waarin hij zijn beroemde Tjitjoeroeg-visioen kreeg: 'Ik wist dat ik dertig moest zijn, dat Suzanne achter mij lag en dat ik woonde in een miezerig appartement boven een brusselse hemdenwinkel' (*Het land van herkomst*, p. 25). Een groot zinloos bord 'Fourreur' (bontwerker) hangt daar nog steeds aan de muur. Bekend is dat van de Belle-Vue-straat alleen nog maar enkele straatstenen overeind zijn gebleven.

Opgetogen maar wel vermoeid aanvaardden we de terugweg naar het centrum van Brussel waar een eenvoudige maaltijd in een toeristental ons weer enigszins restaureerde. Niettemin was vermoeidheid de voornaamste reden om de excursie hier af te blazen. Er blijft voldoende bezienswaardigs over, speciaal in de zuidhoek van Elsene om er nog minstens een dag aan te wijden. Zo'n tocht kan heel goed gemaakt worden aan de hand van Kees Snoeks fotomateriaal dat ons nu ter beschikking staat.

Er zullen maar weinig toeristen zijn die zo intensief met Brussel hebben kennisgemaakt als wij op deze druilerige voorjaarsdag.

Frans Bulhof

Recente publicaties

- Sitniakovsky, Ivan. Royaal, hartelijk en niet dogmatisch: A.C. Willink over E. du Perron. Dit in 1978 in De Telegraaf gepubliceerde interview verschijnt nu als handgezet bibliofiel boekje (19 p.) met een lino van Lidwien Dister in 70 ex. Gebonden kost het € 65,-, in omslag € 17,50. Hinderikx & Winderikx, Oude Gracht, 3511 NT Utrecht, tel. 030-232 27 71.
- Heumakers, Arnold. 'Sneuvelen voor de bibliotheek: over E. du Perron'. In: De schaduw van de vooruitgang, essays. Amsterdam, Querido 2003. p. 71-89.
- Maris, C.W. 'Zonder keurslijf in de boekenkamer, over narrativiteit in incestgeschiedenissen', in: *Theoretische Geschiedenis* 25(1998) 2/3, p. 218-241. Beschouwing over recht, verhalen en waarheid bij incestgeschiedenissen, waarin E. du Perrons 'Schandaal in Holland' een goed voorbeeld is van de problematiek.
- Snoek, Kees. Tegen het trage breken van het hart: E. du Perron en Odilon-Jean Périer. In: *De parelduiker* 7(2002)4, p. 49-61.
- Bossche, Stefan van den. Zwijgend tussen bier en weemoed : Jan van Nijlen ontmoet Arthur van Schendel. In: *De parelduiker* 7(2002)3, p. 44-53.
- Aa, Manu van der. Michel Seuphor, Alice Nahon & Eddy du Perron. In: Michel Seuphor (1901-1999); samenst. Geert Swaenepoel. Speciaal nr. van: *Vlaanderen* (Roeselare, 1966) 51(2002)290 (mrt-apr), p. 84-88.
- Greshoff, J. In de schapenweide; [tek. E. du Perron]. Den Haag, Tandem, [7] p., Opl. van 15 ex. h.c., uitsluitend bestemd voor de deelnemers van de excursie naar Brussel van het E. du Perron Genootschap, 24 mei 2003.
- Perron, E. du. 'Notities bij het artikel van Sjahrir' . In: *De revisor* 29(2002)4, nov. p. 42-43. Titel artikel is: 'Literatuur en volk' door S. Sjahrir.
- Perron, E. du. P.P.C. : brief aan een Indonesiër : augustus 1939 [aan Sutan Sjahrir]. In: *De revisor* 29(2002)4, nov., p. 59-63. Oorspr. uit: Kritiek en opbouw. Bandoeng. 16 aug. 1939.
- Djojopuspito, Suwarsih. Manusia bebas; [vert uit het Nederlands; voorwoord E. Du Perron]. 2^e druk, Jakarta: Djambatan, XXIV, 292 p. 2000. Vert. van: Buiten het gareel. - Utrecht : De Haan, 1940.
- Walraven, Willem, 'Ontmoeting van Willem Walraven met E. du Perron'. In: *De revisor* 29(2002)4, nov., p. 59-63. Oorspr. in: Willem Walraven, Eendagsvliegen. Amsterdam 1971.
- Perron, E. du, Het land van herkomst. Uitgeverij Van Oorschot heeft voor komend najaar een herdruk aangekondigd.

Varia

Ons lid B. van de Velde zou graag een complete set hebben van alle speciaal voor het EDPG door De Uitvreter gedrukte uitgaven. *Polemiek in poëzie* / G. Kettman jr & E. du Perron (1994, € 15,-) en *Water closet regained* / A.V. Thelen (1998, € 8,-) zijn echter uitverkocht bij het secretariaat. Mocht iemand deze twee uitgaven kunnen leveren, dan verneemt hij dat graag: bowin@xs4all.nl.

Zuurvrij, het volgens De Standaard 'mooist vormgegeven letterkundige tijdschrift van Vlaanderen', verschijnt twee keer per jaar met informatie over het AMVC-Letterenhuis en diverse literaire onderwerpen. Stort € 10,- op rekening 733-0083131-32 t.a.v. Financieel Beheer Promotie AMVC, Grote Markt 1, Antwerpen en u ontvangt een jaar lang deze steeds weer verrassende uitgave van het AMVC-Letterenhuis. Inl. amvc.letterenhuis@stad.antwerpen.be.

Van 28.9 t/m 9.11.2003 wordt in de Städtische Galerie im Park te Viersen de tentoonstelling *Erzweltschmerzler und Sprachschwelger: zum 100. Geburtstag von Albert Vigoleis Thelen* gehouden. Met voordrachten en een 'Bildbiographie' op basis van de collectie van Leo Fiethen. Zie www.vigoleis.de.